

4 - Odškodnina

Kako lahko zahtevam odškodnino od storilca kaznivega dejanja (v sodnem postopku, s civilnim zahtevkom, z vstopom v postopek)?

Za uveljavljanje finančnih zahtevkov (npr. za odškodnino za bolečino in trpljenje, stroške zdravljenja) lahko žrtve:

- vložijo civilno tožbo proti storilcu kaznivega dejanja ali
- vstopijo v kazenski postopek proti obtožencu kot civilni tožnik.

Če želite v kazenskem postopku uveljavljati zahtevke kot civilni tožnik, morate podati izjavo, v kateri morate količinsko opredeliti svoj zahtevek za povračilo škode, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja ali škode, ki ste jo utrpeli, in dokazati utemeljenost teh zahtevkov (razlogi za odškodnino in višina odškodnine). Dodaten pogoj je, da je obtoženec obsojen zaradi povzročene škode.

Če želite v kazenskem postopku sodelovati kot civilni tožnik, morate to izjaviti čim prej (v najboljšem primeru že pri prijavi kaznivega dejanja policiji). Izjava se lahko poda tudi pri pristojnem tožilstvu, po vložitvi obtožnice na zapisnik pri pristojnem sodišču ali pa se predloži pisno brez kakršnih koli formalnih zahtev. Med sojenjem je treba izjavo predložiti najpozneje, preden so zbrani vsi dokazi. Najpozneje do takrat je treba tudi navesti višino zahtevka.

Sodišče je odredilo, da mi mora storilec plačati odškodnino/nadomestilo. Kako lahko zagotovim, da storilec res plača?

Če obsojenec ne izpolni svoje obveznosti plačila naloženega zneska, lahko upnik, tj. žrtev, ki ji je bila dodeljena odškodnina, s pomočjo sodišča uvede izvršbo. V ta namen je treba pri pristojnem okrožnem sodišču vložiti pisno ali ustno vlogo (zahtevek za izvršbo (*Exekutionsantrag*)). Za izterjavo pravnomočno prisojene odškodnine imate na voljo 30 let. Po koncu tega obdobja zahtevek zastara.

Če se premoženje obsojenca razglasi za zaseženo, imajo žrtve pravico zahtevati poravnavo odškodnine, ki jim je bila dodeljena, iz premoženja, ki ga je zasegla država.

Če storilec ne plača, mi lahko država izplača predplačilo? Pod katerimi pogoji?

Predplačilo se lahko odobri samo, če je bilo plačilo onemogočeno zaradi izvršitve kazni. To na primer velja, če storilec zaradi prestajanja zaporne kazni ne more zaslužiti nobenega dohodka ali zaradi plačila denarne kazni nima sredstev. Pogoj za prejem tega predplačila je, da je bila civilnemu tožniku s pravnomočno sodbo dodeljena odškodnina zaradi smrti, telesne poškodbe, okvare zdravja ali premoženjske škode. V nekaterih primerih je možnost predplačila izključena (npr. če obstajajo druge pravice do državnih plačil, če je poškodba nastala zaradi sodelovanja pri pretepu ali v primeru hude malomarnosti).

Zahtevek za predplačilo je treba vložiti pri pristojnem kazenskem sodišču.

Ali sem upravičen do nadomestila od države?

Žrtve kaznivih dejanj lahko prejmejo finančno odškodnino od države, če:

- zaradi bolezni ali zdravljenja itd. niso mogle opravljati svojega poklica in so zato utrpeli izgubo zaslužka,

- so morale na psihoterapijo, krizno posredovanje ali drugo zdravljenje za izboljšanje zdravstvenega stanja,
- je nujno ortopedsko zdravljenje,
- so bila poškodovana očala ali zobne proteze,
- je potrebna rehabilitacija,
- potrebujejo nego (v tem primeru se lahko izplača nadomestilo za nego),
- so slepe (v tem primeru se lahko izplača nadomestilo za slepe).

Od 31. maja 2009 lahko žrtve, ki so utrpeli hudo telesno poškodbo, prejmejo pavšalno odškodnino za bolečino in trpljenje.

Preživele osebe, ki so vzdrževani družinski člani žrtev kaznivih dejanj, prejmejo:

- nadomestilo za izgubo preživnine (če je žrtev umrla in njen zakonec oziroma otroci izgubijo preživnino),
- terapevtsko nego (npr. psihoterapijo) in ortopedsko oskrbo,
- pogrebne stroške do določenega najvišjega zneska.

Ali sem upravičen do odškodnine, če storilec ni bil obsojen?

Če storilec ni obsojen, se oškodovanec napoti na civilno sodišče, pri katerem lahko vloži zahtevek za odškodnino.

Ali sem upravičen do izrednega plačila, medtem ko čakam na odločitev v zvezi s svojim odškodninskim zahtevkom?

Ne.

■ Zadnja posodobitev: 02/07/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.